

TASDIQLAYMAN
O'quv-uslubiy bo'lim boshlig'i
I.Madatov
2024-yil 19-oktabr

Samarqand davlat universitetning kattaqo'rg'on filiali Pedagogika va tillarni o'qitish fakulteti 2-bosqich O'zbek tili va adabiyoti ta'lim, yo'nalishi talabalariga 3-semestr uchun "UMUMIY PEDAGOGIKA"

Imtihon shakli: yozma

No	Mavzu	1-QISM "OSON SAVOLLAR" deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning kirish qismidan asosan nazariy savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'ladi).	2-QISM "ODDIY SAVOLLAR" deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 1-rejasidan asosan mulohazaviy savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'ladi).	3-QISM "MURAKKAB SAVOLLAR" deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 2-rejasidan asosan qoidalar, teoremlar, kabi savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).	4-QISM qism "MURAKKAB SAVOLLAR 2" deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 3-rejasidan asosan tendensiyalar, paradigmalar, konsepsiyalar kabi savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).	5-qism "QIYIN SAVOLLAR" deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning xulosa yani yakuniy qismidan asosan talabani mustaqil fikrlashga, mavzuni to'liq anglashga yo'naltiradigan savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).
----	-------	---	---	--	---	---

1.	1-mavzu: Yangi O'zbekistonda ta'lim tizimini rivojlantirishning konseptual asoslari.	Ta'lim tizimini rivojlantirishning konseptual asoslarini gapirib bering (T.I.: Qonun, asosiy tamoyillar, Ta'lim tizimi, turlari va shakllari)	«Ta'lim to'g'risidagi» Qonunning maqsadi va vazifalarini izohlang (T.I.: bilim berish, huquqini ta'minlash).	Ta'lim sohasidagi davlat siyosatining asosiy tamoyillarini izohlab bering	Ta'lim tizimi, turlari va shakllari haqida ma'lumot bering	Uzliksiz ta'lim qanday ta'lim turlarini o'z ichiga olishini izohlab bering.
2.		«Ta'lim to'g'risidagi» Qonun loyihasini ishlab chiqish jarayoni haqida fikr yuriting (T.I.: xorijiy davlatlar, ilg'or tajribalar)	«Ta'lim to'g'risidagi» Qonun loyihasiga yangi kiritilgan boblarni izohlang (T.I: 6 ta bob)	Ta'lim sohasida kamsitishlarga yo'l qo'yilmasligi tamoyilini izohlab bering	Maktabgacha ta'lim va tarbiya ta'lim turini tushuntiring	O'zbekiston Respublikasining «Ta'lim to'g'risida»gi Qonuni ta'lim tizimi uchun ahamiyatini izohlab bering
3.	2-mavzu: Pedagogika fan sifatida. Pedagogika fanining rivojlanish tarixi	Pedagogika fani haqida tushunchangizni yoritib bering (T.I.: «bola», «yetaklayman», ta'lim, tarbiya)	Pedagogika fani maqsadi va uning asosiy kategoriyalarini izohlab bering (T.I.: shaxs, ta'lim, tarbiya, bilim, ko'nikma, malaka, ma'lumot)	Pedagogikaning boshqa fanlar bilan aloqasini yoritib bering	Pedagogikaning metodologiyasi deganda nimani tushunasiz?	Pedagogikaning ilmiy-tadqiqot usullari va mohiyatini izohlab bering
4.		Pedagogika fanining vazifalarini izohlab bering (T.I.: demokratik, insonparvar hamda huquqiy jamiyat, ma'naviy va axloqiy)	Pedagogikaning shaxsni rivojlantiradigan ikki muhim jihatini izohlab bering (T.I.: ta'lim nazariyasi, tarbiya nazariyasi)	Pedagogika fanlari tizimini tushuntirib bering	Pedagogik ilmiy tadqiqotlarni amalga oshirish xususiyatlarini yoritib bering	Pedagogika fanining obyekti va predmetini izohlang.
5.	3-mavzu: Shaxsning rivojlanishi, tarbiyasi va ijtimoiylashuvi	Shaxsning rivojlanishi, tarbiyasi haqida fikr yuriting (T.I.: individ, shaxs, individuallik, omillar).	Individ va shaxs tushunchasini yoritib bering (T.I.: biologik, ijtimoiylashuv, xususiyat).	Shaxs tarbiyasiga ta'sir etuvchi omillar	Shaxs rivojlanishining yosh va psixologik xususiyatlarini izohlang	Shaxsning ijtimoiylashuvi qanday omillarga bog'liqligini tushuntirib bering
6.		Shaxsning rivojlanishi qanday omillarga bog'liqligini tushuntirib bering (T.I.: biologik, ijtimoiy)	Rivojlanish tushunchasini izohlab bering (T.I.: fiziologik va intellektual, miqdor va sifat)	Shaxs sifatida rivojlanishda biologik va ijtimoiy omillarni tushuntirib bering	Shaxs rivojlanishida faoliyatnig o'rnini yoritib bering	Shaxs rivojlanishining gender xususiyatlarini izohlang.

7.		Didaktika haqida ma'lumot bering. (T.I.: o'qitish, ta'lim tamoyillari, qoninuyatlari).	Didaktikaning asosiy kategoriyalarini izohlang (T.I.: o'rgatish, o'rganish, o'qitish, ta'lim, bilim).	Ta'lim jarayoni qonuniyatlari haqida ma'lumot bering.	Ta'limning umumiy qonuniyatlarini izohlang.	Zamonaviy ta'lim paradigmalari haqida ma'lumot bering.
8.	4-mavzu: Didaktika – pedagogik ta'lim nazariyasi. O'qitish jarayoni yaxlit tizim sifatida	Ta'limning tashkiliy-metodik tamoyillarini izohlang. ta'limning tizimliliigi va izchilligi; ta'limda onglilik, faollik va mustaqillik; ko'rsatmalilik	Ta'limning xususiy qonuniyatlarini izohlang.T.I. gnoseologik, psixologik, kibernetik, sotsiologik, tashkiliy	0 'qitish jarayoni mohiyati va uning vazifalarini izohlang.	Ta'lim mazmuniga aloqador tamoyillarni izohlang.T.I. insonparvarlashtirish; tabiat bilan uyg'unlik; madaniyat bilan J uyg'unlik; ilmiylik; ta'limning fundamentalligi va amaliy ! yo'nalganligi; ta'lim va tarbiyaning uyg'unligi.	Yaxlit pedagogik jarayon taraoyiilari haqida ma'lumot bering.
9.	5-mavzu: Ta'lim mazmuni. Davlat ta'lim standarti	Ta'lim tamoyillarini tahlil qilib bering (T.I.: tabiat bilan uyg'unlik, madaniyat bilan uyg'unlik, ilmiylik).	Ta'lim mazmunini belgilashga doir qanday yondashuvlar mavjud izohlang (T.I.: ijodiy faoliyat tajribasi, atrof-muhitga emotsional-faoliyat)	Tayanch o'quv rejasiga izoh bering.	O'quv dasturida qanday masalalar o'z aksini topadi, izohlab bering	O'quv-metodik majmua nima va u o'z ichiga nimalarni qamrab oladi, tushuntirib bering
10		Ta'lim mazmunini loyihalashda qanday mezonlarga asoslanish lozim? (T.I.: moddiy-texnik baza, ilg'or xorijiy tajriba, o'quv dasturlar)	Ta'lim mazmunini loyihalash tamoyillariga izoh bering. (T.I.: ilmiy bilim, madaniy hayot darajasi, shaxsning rivojlanish imkoniyatlari)	Ta'lim mazmunini belgilovchi me'yoriy hujjatlarni izohlab bering	Ta'limni tashkil etishning individual tizimiga izoh bering.	Sinf-dars tizimining afzalligi va kamchiliklari nimalarda namoyon bo'ladi, izohlang.
11	6-mavzu: Ta'lim metodlari va vositalari	An'anaviy (manbasiga ko'ra) ta'lim metodlari haqida ma'lumot bering. T.I. Og'zaki, Ko'rgazmali, Amaliy, Kitob bilan ishlash, Videometod	Q'quvchilarning bilish faoliyati tavsifiga ko'ra ta'lim metodlari haqida ma'lumot bering. T.I. Axboriyretseptiv, Reproduktiv, Muammoli bayon etish, Evristik, T adqiqotchilikka doir	Yaxlit yondashuv bo'yicha ta'lim metodlari haqida ma'lumot bering.	Yu.K.Babanskiyning yaxlit yondashuv bo'yicha ta'lim metodlari tasnifi izohlang.	Ta'limning texnik vositalarini izohlang.

12		Asosiy didaktik maqsadlariga ko'ra ta'lim metodlari haqida ma'lumot bering. T.I Yangi bilimlarni egailash, Ko'nikma va malakalarni shakllantirish, Bilimlarni amaliyotda qo'Hash metodlari..	Ta'limning binar metodlari haqida ma'lumot bering. T.I. O'rganish metodlari	Ta'lim vositalari tasnifini izohlang.	Ta'lim metodlarning mohiyati va mazmunini yozib bering.	Ta'lim metodlarini tanlashda qanday holatlar inobatga olinishi lozim, izohlang.
13	7-mavzu: Ta'limni tashkil etish shakllari va turlari	Dars rivojlanishining asosiy tendensiyalarini bayon qiling.T.I.dars,sinf-dars tizimi,s	Ta'limni tashkil etishning shakllari haqida ma'lumot bering.T.I.individual,individual-guruhli, sinf-dars	Darsga qo'yiladigan tashkiliy talablarni izohlang	Zamonaviy o'quv darsiga qo'yiladigan tashkiliy va uslubiy talablar haqida ma'lumot bering	Ta'limda sinf-dars tizimining vujudga kelishi haqida ma'lumot bering
14		Darsning turlari va tuzilishi haqida ma'lumot bering.T.I.aralash,yangi bilimlarni bayon qilish darsi,takrorlash va mustahkamlash,amaliy,	Ta'limni tashkil etishning yordamchi shakllari haqida ma'lumot bering.T.I.fan to'garaklari,ekskursiyalar, fakultativ va tanlov bo'yicha kurslar	Darsga qo'yiladigan tarbiyaviy talablarni izohlang .	Sinf-dars tizimining afzalligi va kamchiliklari haqida so'zlab bering	Darsga qo'yiladigan didaktik talablar haqida ma'lumot bering
15	8-mavzu: STEAM ta'limi. Iqtidorli o'quvchilarni o'qitish	STEAM ta'lim texnologiyasining mazmun va mohiyati haqida ma'lumot bering.	STEAM yondashuvining o'quv samaradorligiga ta'siri haqida ma'lumot bering.	STEAMni qo'llashda zarur bo'lgan muhim xususiyatlarni izohlang.	STEAM yondashuvning asosiy yutuqlari tahlilini izohlang.	Maktabgacha ta'limda STEAM ta'lim texnologiyasidan foydalanish zaruriyatini izohlab bering.
16		STEAM bolalarda qanday xususiyatlar va ko'nikmalarni rivojlantirishga yordam beradi?T.I. jamoa bilan ishlash, qat'iyat ,mehnatsevarlik,	STEAM yondashuvining ta'lim samaradorligiga ta'sirini izohlang. T.I.o'qitish metodikasi, ilmiy tajribalar, o'yin	STEAM faoliyati bosqichlarini izohlab bering.	STEAM ta'limining afzallik tomonlarini izohlab bering.	STEAM – Ta'limni haqiqiy hayot bilan bog'lovchi texnologiya ekanligini izohlang.

		ijodkorlik , zukkolik, mantiqiy tafakkur, tanqidiy fikr				
17	9-mavzu: O'quvchilarning bilim, ko'nikma, malaka va kompetensiyalarini baholash mezonlari haqida ma'lumot bering.	O'quvchilarning bilim, ko'nikma, malakalari va kompetensiyalarini baholash mezonlari haqida ma'lumot bering.	Taiim olganlikni nazorat qilish va tashxislash tamoyillari haqida ma'lumot bering.T.I. Xolislik, Tizimlilik, Ko'rgazmalilik,	Ta'lim olganlikni tashxis etishning mohiyatini izohlang.	O'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini baholash mezonlarini izohlang.	O'quvchilar o'zlashtirishining reyting tizimi haqida ma'lumot bering.
18	O'quvchilarning bilim, ko'nikma, malaka va kompetensiyalarini tashxislash	O'quvchilar bilimini tashxis etishning mohiyati haqida ma'lumot bering	0 'quvchilarning o'quv faoliyatini nazorat qilish turlari, shakl va metodlari haqida ma'lumot bering.T.I. Joriy, Oraliq, Yakuniy	Ta'lim jarayonida nazorat va hisobga olish, ularning vazifalari ni izohlang	Nazorat va tekshirish tushunchalarini izohlab bering.	Bahoning ta'lim-tarbiyaviy, amaliy ahamiyatini izohlang
19	10-mavzu: Xalqaro baholash dasturlari va uning metodologiyasi	Xalqaro baholash dasturlari va ularning o'ziga xos xususiyatlari haqida ma'lumot bering.T.I. PISA, PIRLS, TIMSS, ICILS	PISA xalqaro tadqiqotining mazmun-mohiyatini izohlahg.T.I. PISA – o'quvchilarning ta'limiy yutuqlarini baholash bo'yicha xalqaro dastur	PISAda o'quvchilarning bilim sifati monitoringi 5 ta yo'nalish bo'yicha aniqlanadi ularni izohlab bting	Tabiiy fanlar bo'yicha savodxonlik kompetensiyalarini izohlang.t.i. pisa xalqaro tadqiqotining mazmun-mohiyatini	TIMSS xalqaro tadqiqotining mazmun-mohiyatini izohlahg.
20	10-mavzu: Xalqaro baholash dasturlari va uning metodologiyasi	PIRLS xalqaro tadqiqotining mazmun-mohiyatini izohlahg.T.I. PIRLS – matnni o'qish va tushunish darajasini aniqlovchi xalqaro tadqiqot	Xalqaro baholash dasturlarining ahamiyatini izohlang.T.I. ta'lim sifati va uning xalqaro standartlarni hisobga olgan holda egallagan o'rni	PISA xalqaro baholash dasturi talablari asosida ta'lim shakl, metod va vositalari yordamida o'quvchilar kompetensiyalarini shakllantirish.	Xalqaro baholash dasturlari joriy etishda xalqaro va milliy tajribalarini qiyosiy tahlil etish orqali o'quvchilar kompetensiyasini shakllantirish.	Xalqaro baholash tizimining asosiy xususiyatlari va ta'lim sohasidagi ahamiyatini izohlang.
21	11-mavzu: Tarbiya qonuniyatlari va tamoyillari	Tarbiya jarayonining mohiyati va ahamiyatini izohlang.T.I. Keng ma'noda tarbiya, Tor ma'uodagi tarbiya	Tarbiya jarayoni o'ziga xos xususiyatlarni izohlang.T.I. maqsadga yo'naltirilganligi, ko'p qirrali jarayon, uzoq muddat davom etishi, uzluksizligi,yaxlitligi,	Tarbiyaning umumiy vazifalarini izohlang.	Tarbiya jarayonining qonuniyatlari va tamoyillari haqida ma'lumot bering.	Tarbiya tamoyillarini izohlang.

			variativligi, ikki tomonlamailik			
22		Tarbiyaning umumiy vazifalari haqida ma'lumot bering.	Keng va tor ma'nodagi tarbiya tushunchalariga izoh bering.	Tarbiyaning maqsadi va umumiy vazifalarini bayon eting.	Tarbiya turlarining umumiy tavsifini bayon eting.	Tarbiya qonuniyatlarini sharhlab bering.
23	12-mavzu: Tarbiya metodlari tasnifi.	Tarbiya metodlari haqida ma'lumot bering.T.I. Shaxs ongini shakllantiruvchi , Faoliyatni tashkil etish va xulq-atvor tajribalarini shakllantirish, Xulq-atvomi va faoliyatni rag'batlantirish metodlari.	Shaxs ongini shakllantirish metodlarini izohlang.T.I. hikoya, tushuntirish, izohlash, ma'ruza, etik suhbat, nasihat, o'git, ko'rsatma, munozara, namuna	Faoliyatni rag'batlash va motivatsiyalash metodlari: rag'batlantirish, tanbeh berish, uyaltirish.	O 'z-o'zini tarbiyalash metodlarini tushuntirib bering.T.I. o'z-o'zini baholash va o'z-o'zini nazorat qilish	Mashq va o'rgatish metodlari mohiyatini tushuntirib, ularga misol keltiring.
24		Faoliyatni tashkil etish va xulq-atvor me'yorlarini shakllantirish (mashq) metodlarini izohlang.T.I. mashq, pedagogik talab, ijtimoiy fikr, topshiriq, tarbiyalovchi vaziyat.	Xalq pedagogikasining tarbiya metodlari (T.I.: tushuntirish, namuna, nasihat berish, o'git, qoralash va jazo)	Tarbiya metodlarini tanlab olish shartlari haqida ma'lumot bering.	Tarbiya vositalari haqida ma'lumot bering.	Tarbiya usullari haqida ma'lumot bering.
25	13-mavzu: Tarbiya turlari va ularning mazmuni.	Fuqarolik tarbiyasining mazmunini yoritib (T.I: yoshlarda vatanparvarlik va baynalmillik tuyg'usini shakllantirish)	Huquqiy tarbiya maqsadi, vazifasi va vositalari haqida ma'lumot bering (T.I: huquq, huquqiy tarbiya, huquqiy ong, huquqiy madaniyat, huquqiy faoliyat)	O 'quvchilarning ilmiy dunyoqarashini shakllantirishning asosiy vositalarini izohlang.	Ma'naviy-axloqiy tarbiyaning maqsad va vazifalarini izohlang	Jismoniy tarbiya vositalari haqida ma'lumot bering.T.I. tabiiy omillar, gigienik shart-sharoitlar va jismoniy mashqlar.
26		Estetik tarbiya haqida tushuncha bering (T.I.: tabiat va jamiyat go'zalligi, borliq	O'quvchilarni iqtisodiy tarbiyalash haqida gapiring (T.I.: iqtisod, iqtisodiy tarbiya,	Tarbiya jarayonining mohiyati va	Tarbiya jarayonining qonuniyatlari va tamoyillari haqida ma'lumot bering.	Mehnat tarbiya haqida tushuncha bering

		go'zalligi, estetik tabiya vositalari, sanat turlari, adabiyot, teatr, kino, tasviriy san'at)	oila byudjeti, shaxsning ehtiyoj imkoniyatlarini hisobga olish)	ahamiyatini izohlang.		
27	14-mavzu: Ta'lim muassasasi menejmenti.	Ta'lim muassasasini boshqarish haqida ma'lumot bering. T.I tashkiliy, rejali, tizimli	Boshqarish funksiyalari. T.I axborot tahlil, maqsadli motiv, tashkiliy, ijrochi	Boshqarishning maqsadli motivlashtirish funksiyasini yoriting	Liberal uslub haqida ma'lumot bering.	Ta'lim muassasasini boshqarishning nazariy asoslari
28		Boshqaruv uslublarini yoriting.T.I. Avtoritar.,Liberal, Demokratik	Demokratik uslub haqida ma'lumot bering.	Ta'lim muassasasini boshqarish va menejment tushunchalarini izohlang.	Boshqaruv metodlariga izoh bering.	Boshqaruv uslublarini tahlil qiling
29	15-mavzu: O'quvchilarda axborot iste'moli madaniyatini shakllantirish	Axborot madaniyati va axborot jamiyati haqida ma'lumot bering.T.I. Kompyuterlarning mavjudligi. Kompyuter tarmoqlari va ularning rivojlanish darajasi.Axborot madaniyati	Raqamli jamiyat konsepsiyasi, shakllanishi jarayoni va muammolarini izohlang.T.I. axborot va bilimlarning jamiyat hayotidagi roli o'zgarishi axborot sanoatini eng dinamik, daromadli va obro'li ishlab chiqarish sohasiga aylantirish;	Ta'lim tizimida axborot madaniyatining ahamiyatini izohlang.	Media va axborot savodxonligi talablari va afzalliklarini izohlang.	Axborot iste'moli madaniyati mazmuni va mohiyatini izohlang.
30		Global axborot makonini yaratish haqida ma'lumot bering	Raqamli kompetentsiyaning tarkibiy qismlarini izohlang.T.I. Axborot,Kommunikativ, Texnik,Iste'molchi.	Globalashuv davrida axborot-kommunikatsiya sohasida vujudga kelayotgan dolzarb muammolarni izohlang.	Axborot madaniyati tushunchasi. Axborot madaniyatining tarkibiy qismlarini izohlang.	Axborot madaniyati tushunchasi mazmun mohiyatini izohlang.